

сж можле да вложатъ спорѣдъ силитѣ си. И какво е послѣдвало слѣдъ свършената война? — Макаръ на тѣзи държави, по тѣхната голѣмина, и да не е било мѣстото да сѣднатъ на горния край отъ господарската масса при Берлинския Конгресъ, пакъ всѣкой, който не се е опростилъ за винаги съ справедливостта, би имъ далъ мѣсто на долния край отъ массата. За съжаление, нито туѣ не се обжда: Рускитѣ съюзници сж биле принудени да стоятъ на двора и да чекатъ да имъ се хвърлятъ трохитѣ и коститѣ отъ массата, за да взематъ поне тѣхъ. Защото какво стана?—Отъ онова жално възнаграждение, което Конгресса искаше да даде на Сърбия, Русия съ зжби отъгмваше кжсъ по кжсъ за България. На Черна Гора се даде едно нищожно кжсче земя, за което трѣбваше на—ново да воюва, за да го обсѣби. Отъ Румжнитѣ се отнема родната и съ чисти румжни населена Бесарабия и ѣ се дава въ замена неродната и токо-рѣчи пустата Добруджа. Нъ и това не бѣ всичко. Отъ Сърбската земя се откъсва нейния най-голѣмъ край, Босна съ Херцеговина, и се дава на Австрия. Англия добива Кипръ, бисеря на Срѣдиземното Море, а Гръция плодородната Тесалия, която струва повече отъ всичкото тогавашно Гръцко Кралство. И тѣи държавитѣ които бѣха съюзници на Русия и които проливаха грѣвъ, воювайки съ нея, и които поради това влѣзнаха въ страшни длъгове, добиватъ възнаграждение въ трохи, а три държави за мълчанието си, тѣи нарѣчена неуралностъ, тѣи скжпо се възнаграждаватъ. Видѣхми вече, какъвъ колачъ се приготовляваше и за България, и какъ щѣше тя, ако не бѣше Источно Румелийското въстание, да заплати расходитѣ на онѣзи война съ свободата си, която току що ѣ бѣ изгрѣла.

Като изложихми това до тукъ, ний сме далечъ отъ мисълта щото въ откритото отнасяние на великитѣ сили спрѣмо Балканскитѣ държави да искаме да видимъ нѣщо необикновено, или да имъ приписваме това въ грѣхъ и вслѣствие на туй да имъ се сърдимъ. Ний знаемъ, че трѣбва не стотини а хиляди години да се изминатъ, щото въ единъ великъ народъ да се намѣри единъ великъ човѣкъ, за да изрѣче думитѣ, които е изказалъ Гладстонъ въ Английския Парламентъ, въ засѣданието отъ 25 Мартъ т. г., като е защищавалъ своето прѣдложение за Самоуправлението на Ирландия. „Нищо не е по-отвратително“, е казалъ този